

Økonomiplan 2026-2029

Moss
kommune

Mangfoldige Moss – skapende, varmere, grønnere

En verden i endring påvirker kommunen

Usikkerheten er reell

Nasjonale myndigheter advarer i totalberedskapsmeldingen og nasjonal sikkerhetsstrategi.

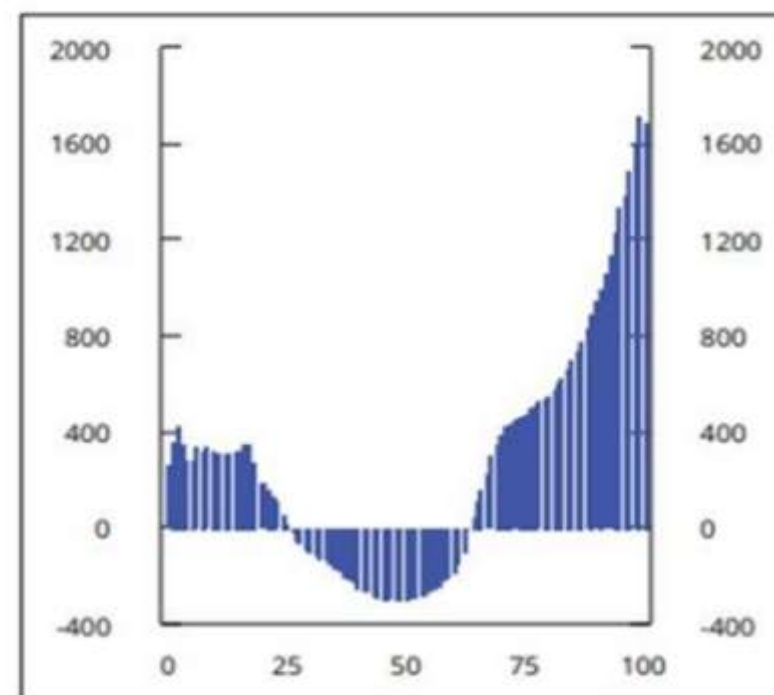
Vi blir flere eldre og færre i arbeidsfør alder

Statens omfordeling av midler over livsløpet vil utfordre oss dramatisk.

Finansieringsgapet gjør at vi må omstille raskere

Vi kan ikke fortsette som nå, fordi gapet mellom inntekter og utgifter blir uholdbar.

HVA MED KOMMUNEN?

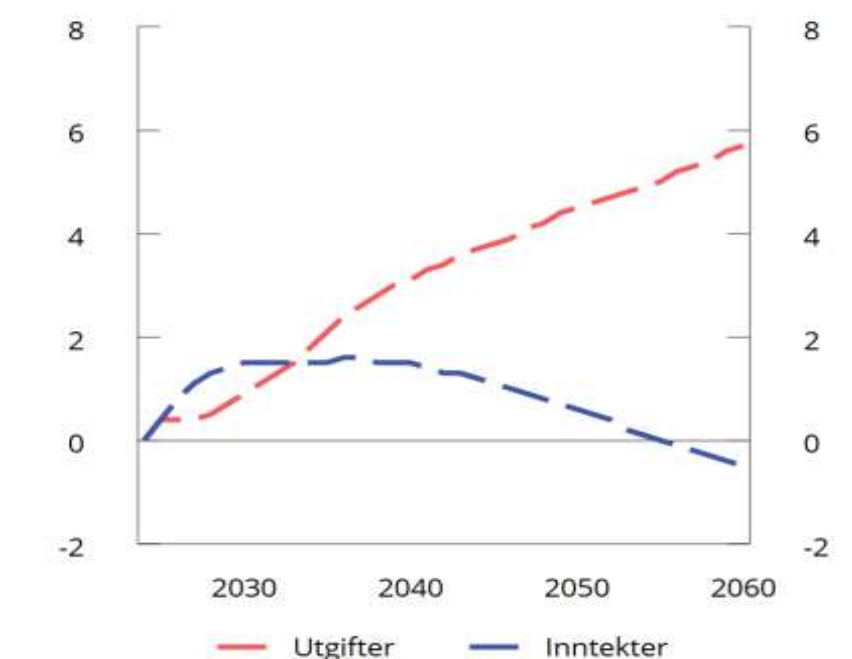
Figur 1.10 Omfordeling over livsløpet. Netto overføringer fra offentlig forvaltning etter alder.¹ 1 000 kroner, 2024-priser

Strammere kommuneøkonomi
Lokale forhold reduserer inntektene ytterligere

Økte utgifter

Store investeringer foran oss om noen år

Høyt rentenivå og dyrtid

Figur 1.11 Inndekningsbehov i finanspolitikken. Offentlige utgifter og inntekter frem mot 2060. Andel av BNP for Fastlands-Norge. Prosent. Kilde: Finansdepartementet.

Ute av ROBEK, men fortsatt ubalanse i økonomien

Betydelige framskritt, men fortsatt økonomiske utfordringer.

Forventningen for 2026 (rullerings-saken i juni) var uten bruk av reservemidler

Høyt rentenivå, pensjonskostnader og stram kommuneøkonomi medfører fortsatt bruk av reservemidler.

Bygging av reserver krever nedtrekk i planperioden.

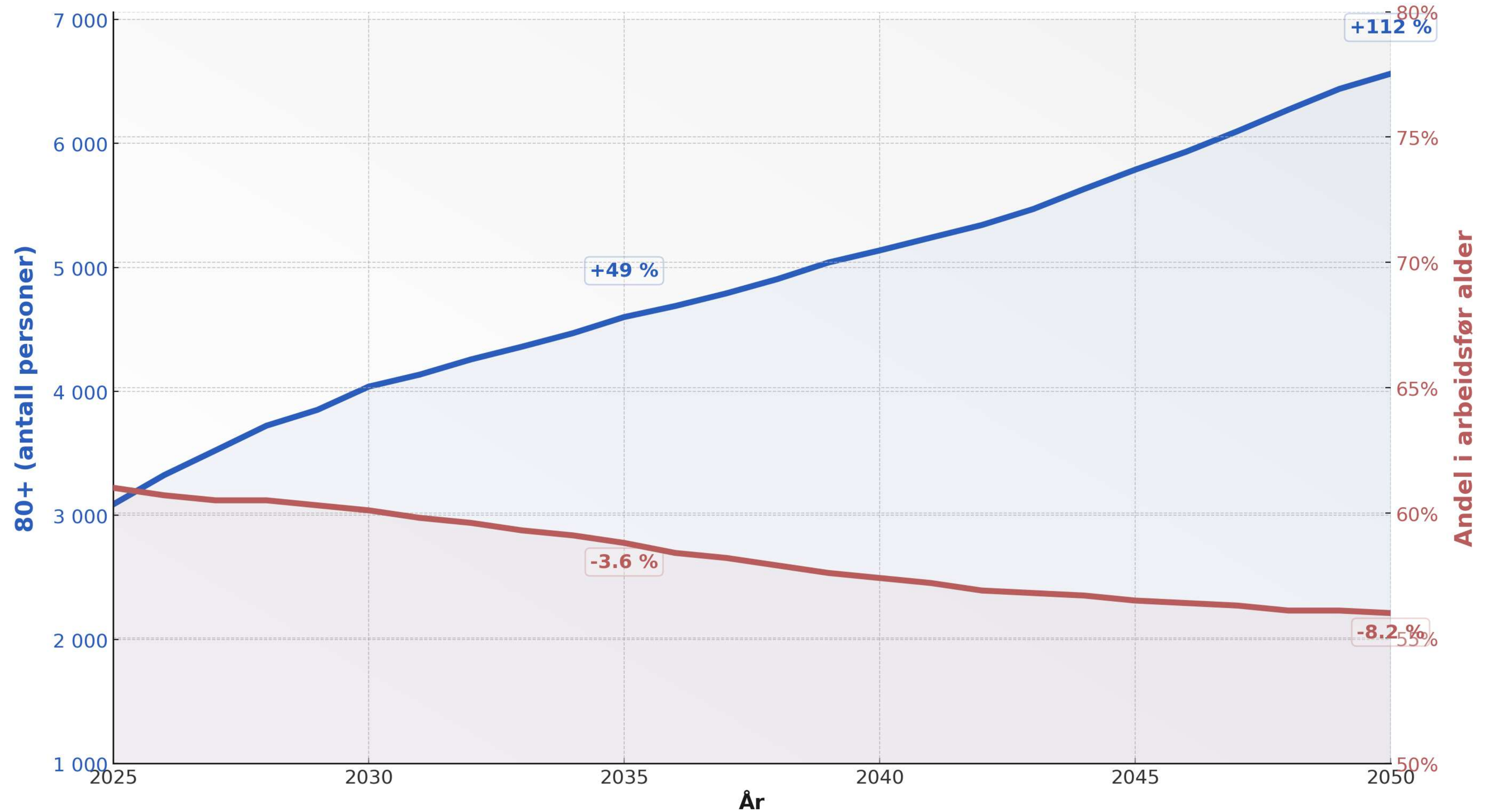

Store investeringsbehov for Moss kommune før 2035.

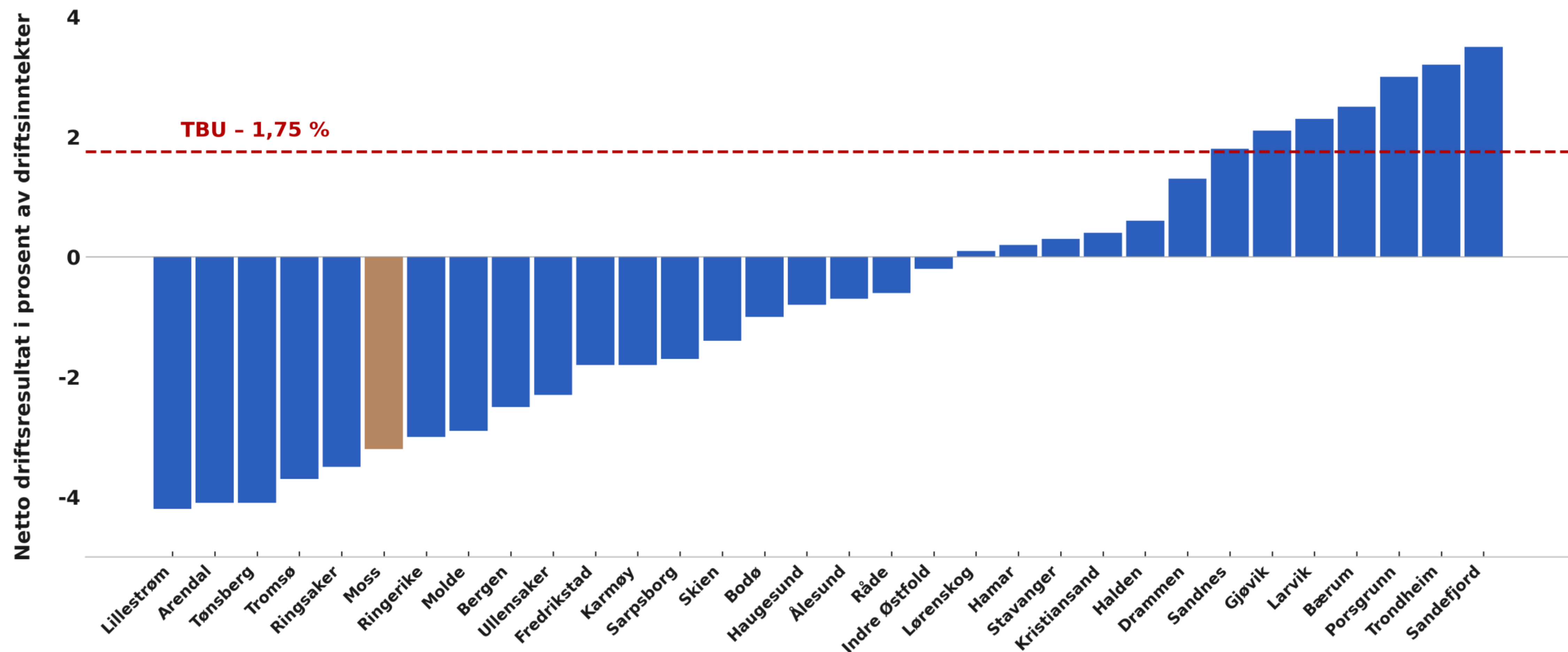

Positivt netto driftsresultat nødvendig for for investeringer.

Flere personer 80+, lavere andel i arbeidsfør alder i Moss

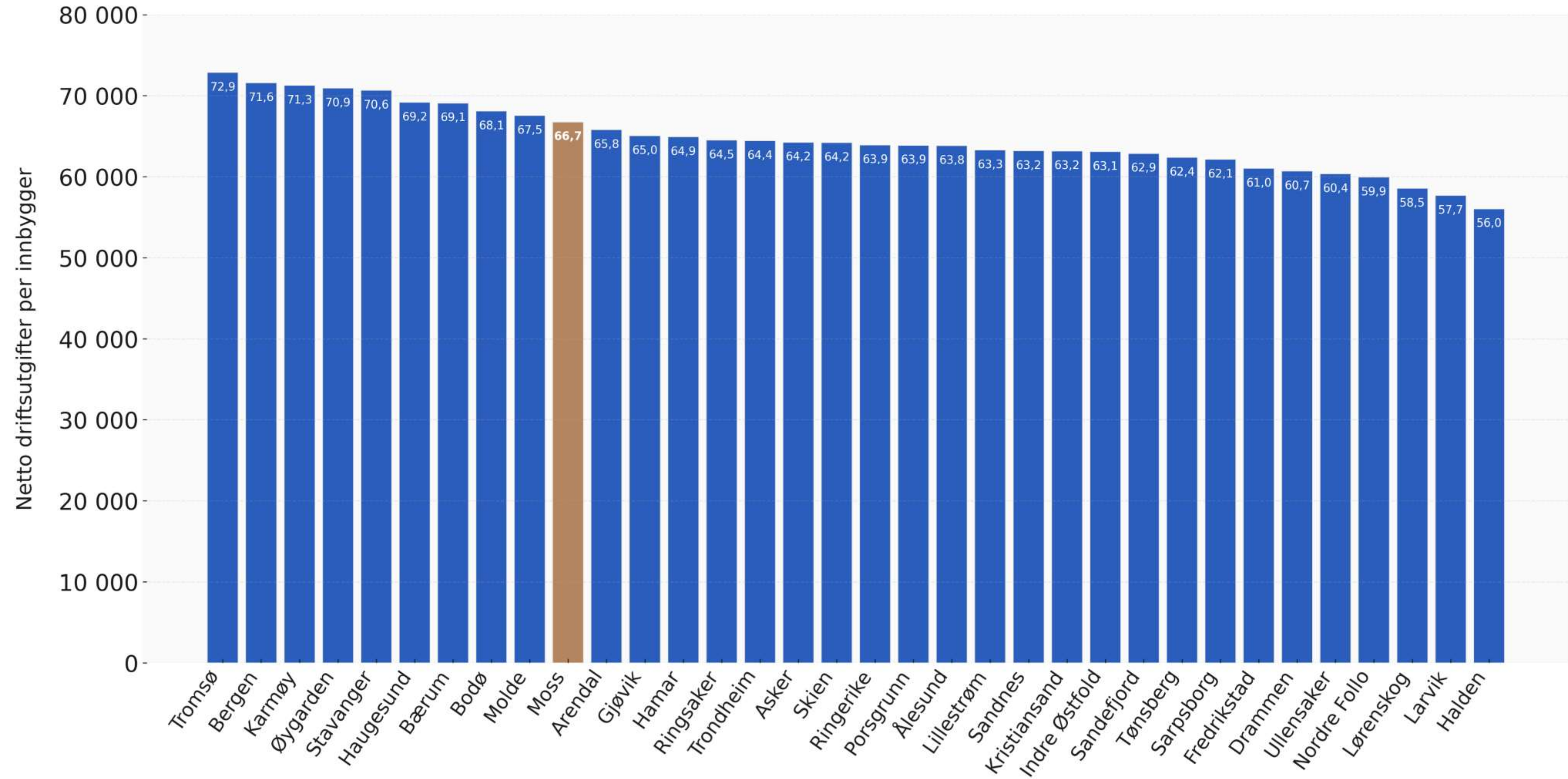
Netto driftsresultat 2024 for større kommuner

Moss
kommune

Netto driftsutgifter per innbygger

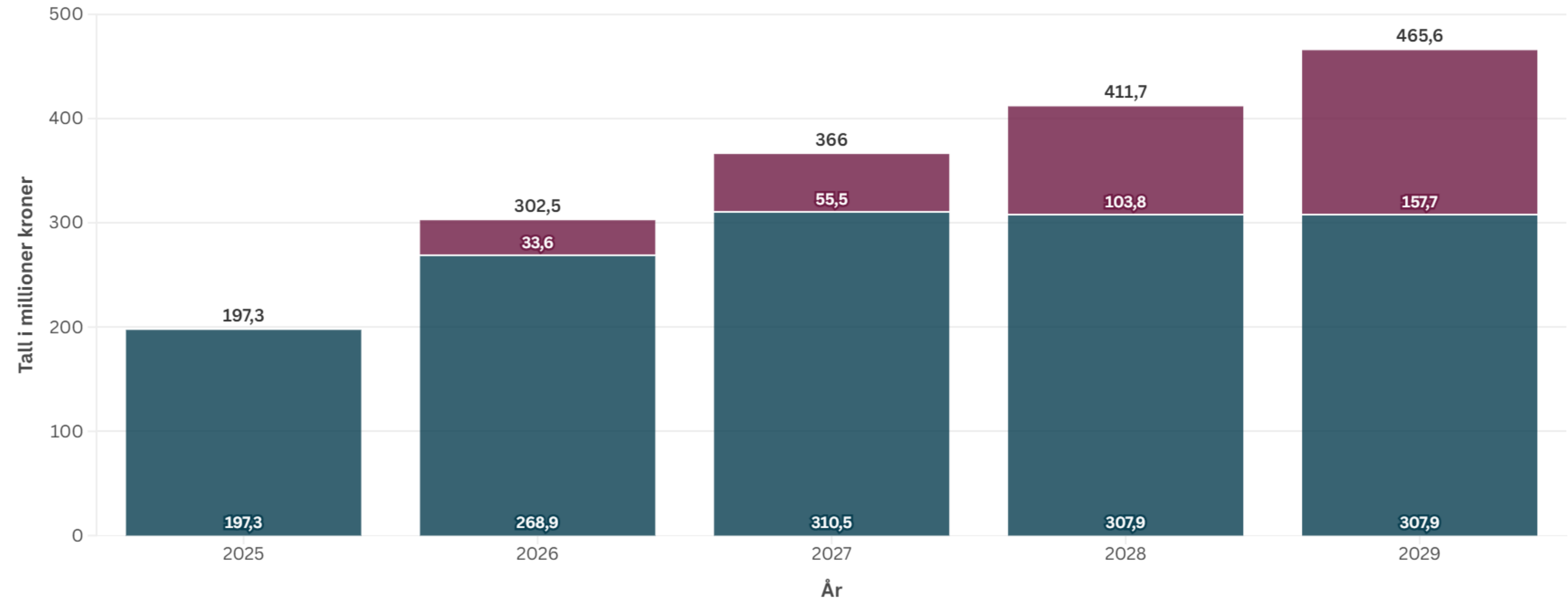
Korrigert for utgiftsbehov, VAR, pensjon, avskrivninger

Moss
kommune

Nedtrekk 2026-2029 - totalt

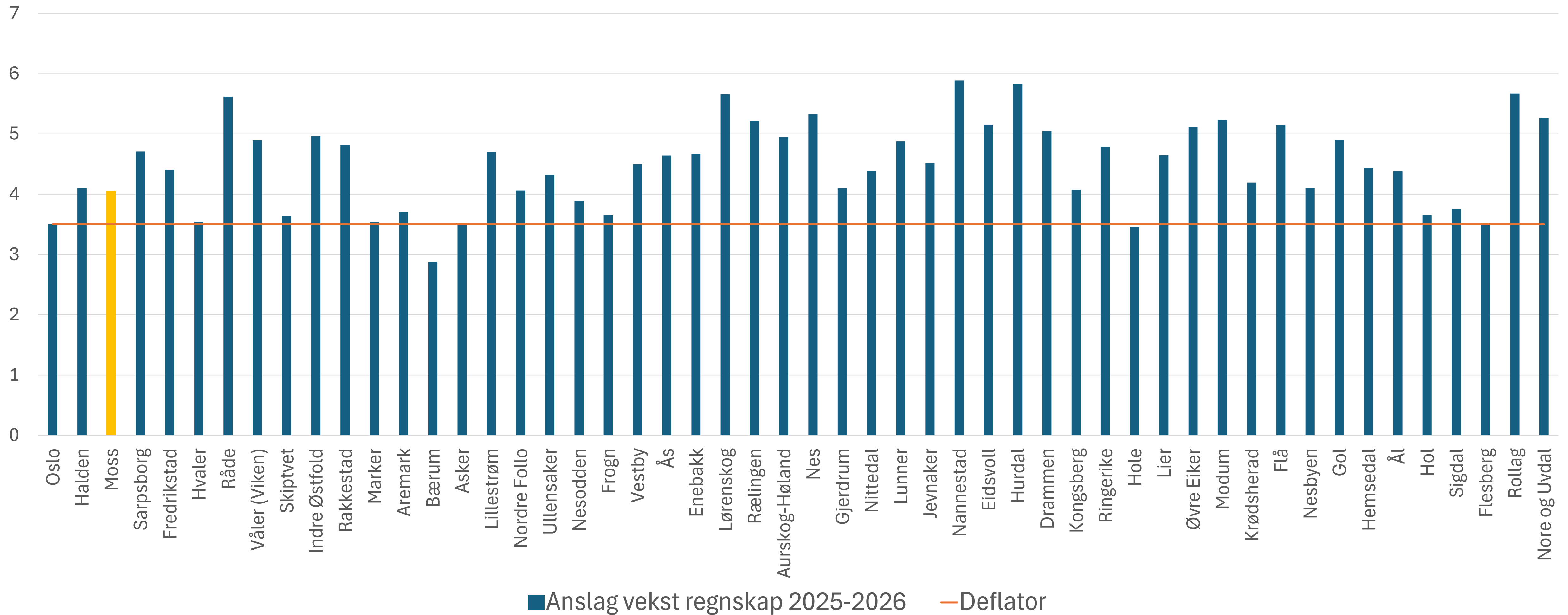
■ Nedtrekk 2026-2029 tidligere vedtatt ■ Forslag nye nedtrekk

Moss
kommune

Anslag vekst regnskap 2025-2026

Ting som ikke har gått vår vei siden økonomiplan 2025-2028

Reduserte skatteinntekter

Fra 90,9 til 88 prosent av landsgjennomsnittet

Et fall i skatteinntektene per innbygger fra 90,9 % til 88 % av landsgjennomsnittet reduserte kommunens inntekter fra skatt og inntektsutjevning med nærmere **8 millioner kroner**.

Svikt i utgiftsutjevningen

Lavere enn forventet

Tidligere i høst forventet vi minst 30 millioner kroner i økt rammetilskudd grunnet demografiske endringer. Realiteten ble om lag **20 millioner kroner lavere** enn forventet og ingen økning i rammen til tjenesteområdene

Større statlige tilskudds- og refusjonsordninger

Integreringstilskudd:

Ingen kompensasjon for lønns- og prisvekst. Foreslås nominell videreføring av tilskuddssatsene.

Ressurskrevende tjenester og endring av kriterier:

Moss kan komme dårligere ut.

Vertskommunetilskudd HVPU:

Reduseres med 84 millioner kroner utover frafall. Kommuner med høyt innbyggertall får de største reduksjonene.

Rentenivå og pensjonskostnader i 2026

Rentenivå

4,75% lagt til grunn for 2026

Gjeldene økonomiplan: 4,0%

Netto renteeffekt: ca. 10 mill. kr

Avsatte midler til pensjon

KLP-sats: 20,5%

Gjeldende økonomiplan: 20,0%

Effekt: 10 mill. kr

Økte pensjonskostnader

+25 millioner kroner

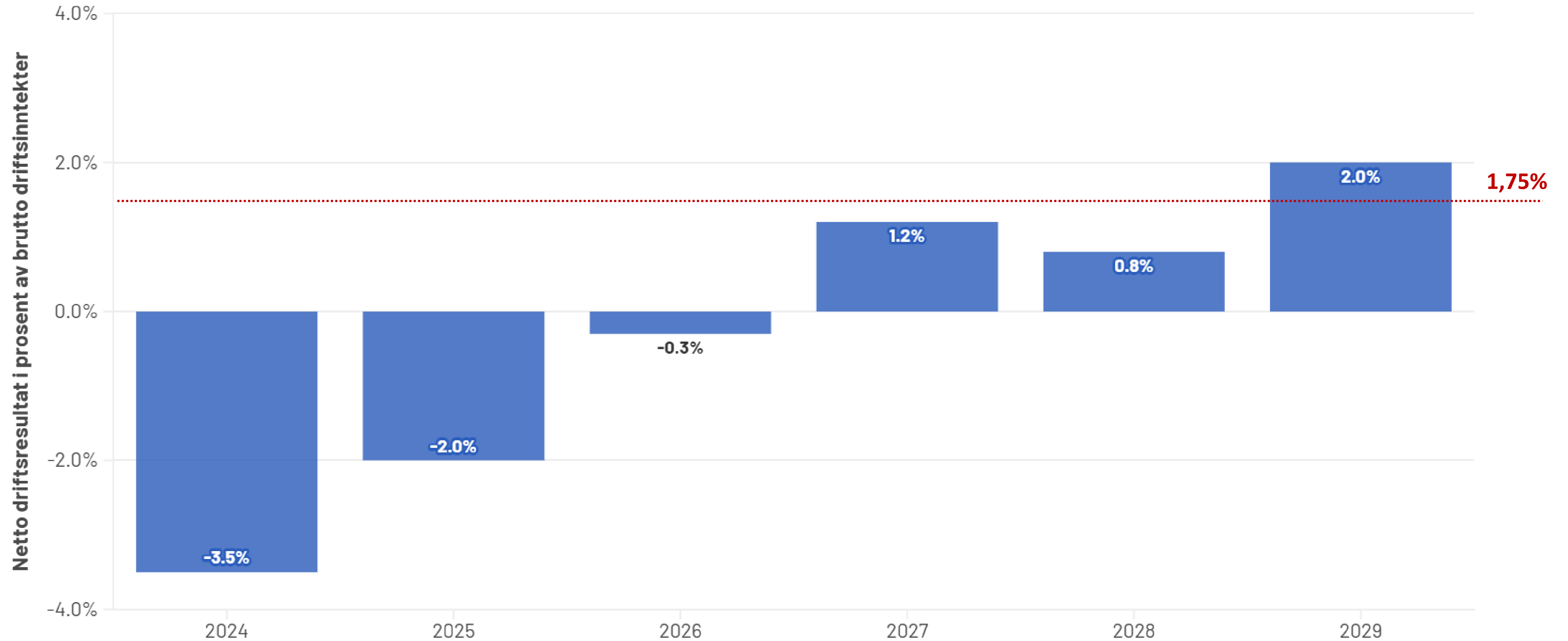
Sammenlignet med gjeldende plan

Total effekt 2026

~45 millioner kroner

Rente + pensjon kombinert

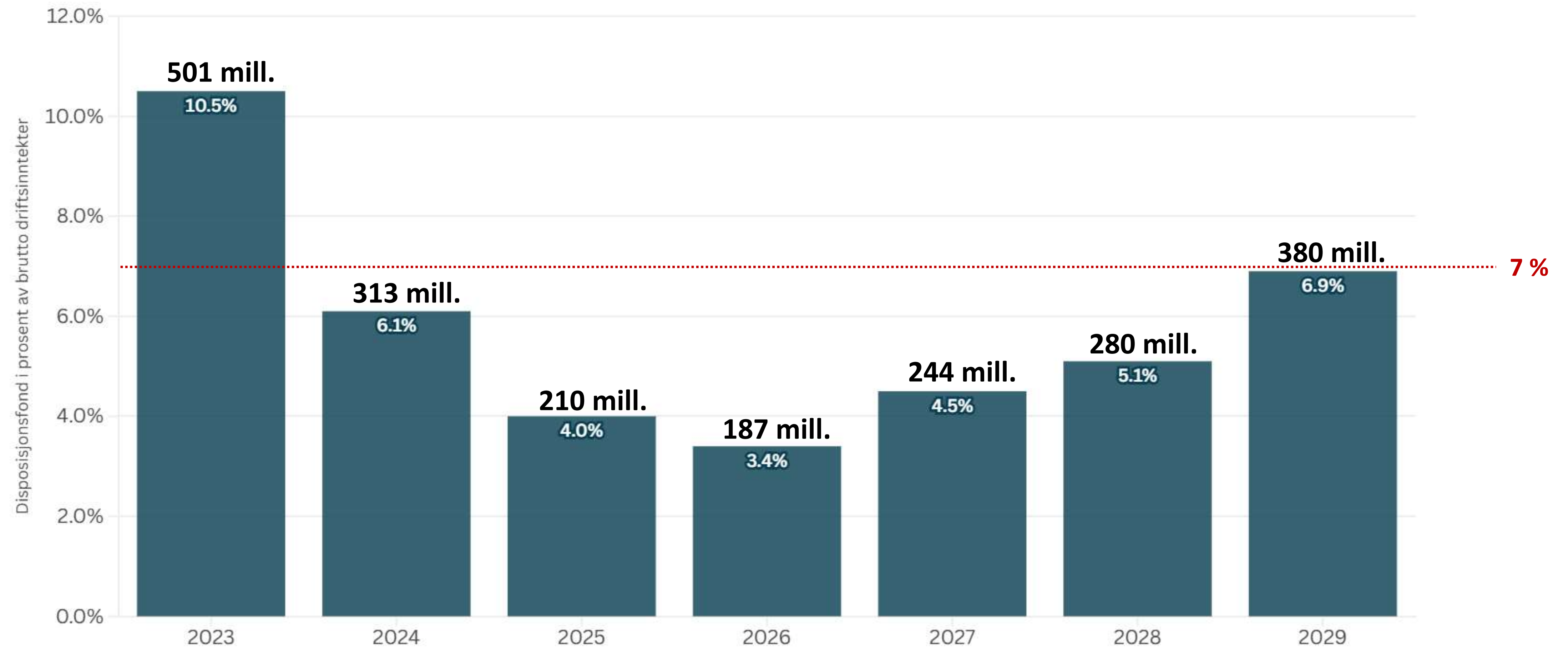
Netto driftsresultat 2024-2029

Moss
kommune

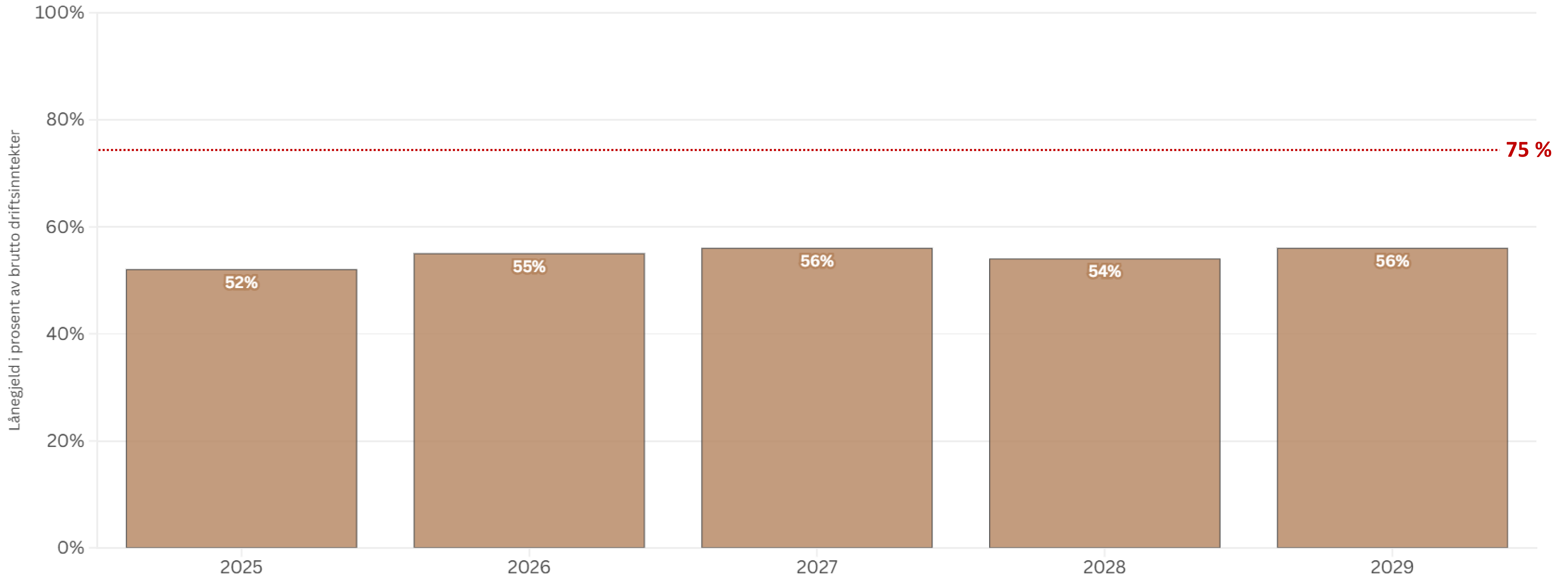
Disposisjonsfond 2023-2029

Per 31.12

Moss
kommune

Gjeldsgrad 2026-2029

Moss
kommune

Folkehelse, livskvalitet og levekår i Moss

Utdanning

80% gjennomføring av videregående opplæring, på landsgjennomsnittet.

Barn i lavinntekt

Andelen har gått ned de siste årene, i tråd med nasjonal trend.

Helseutfordringer

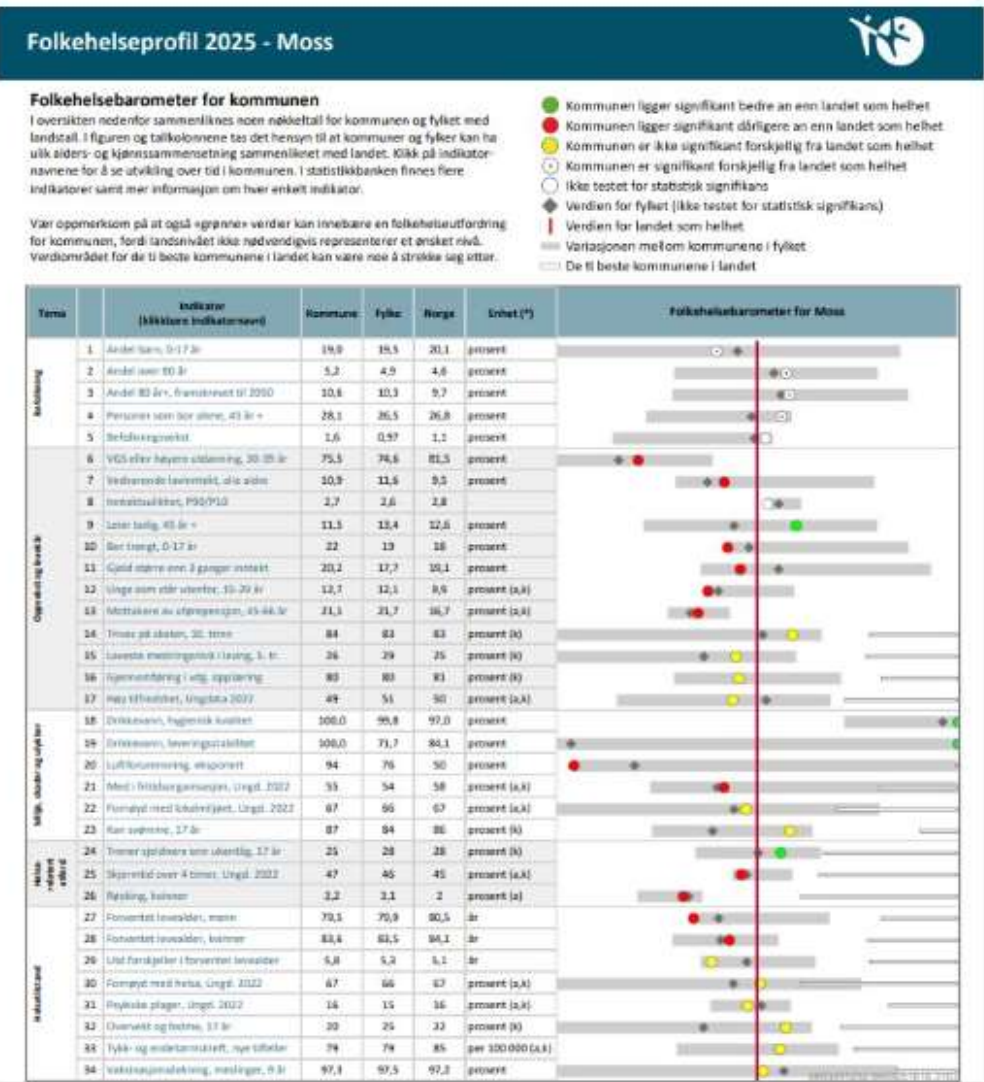
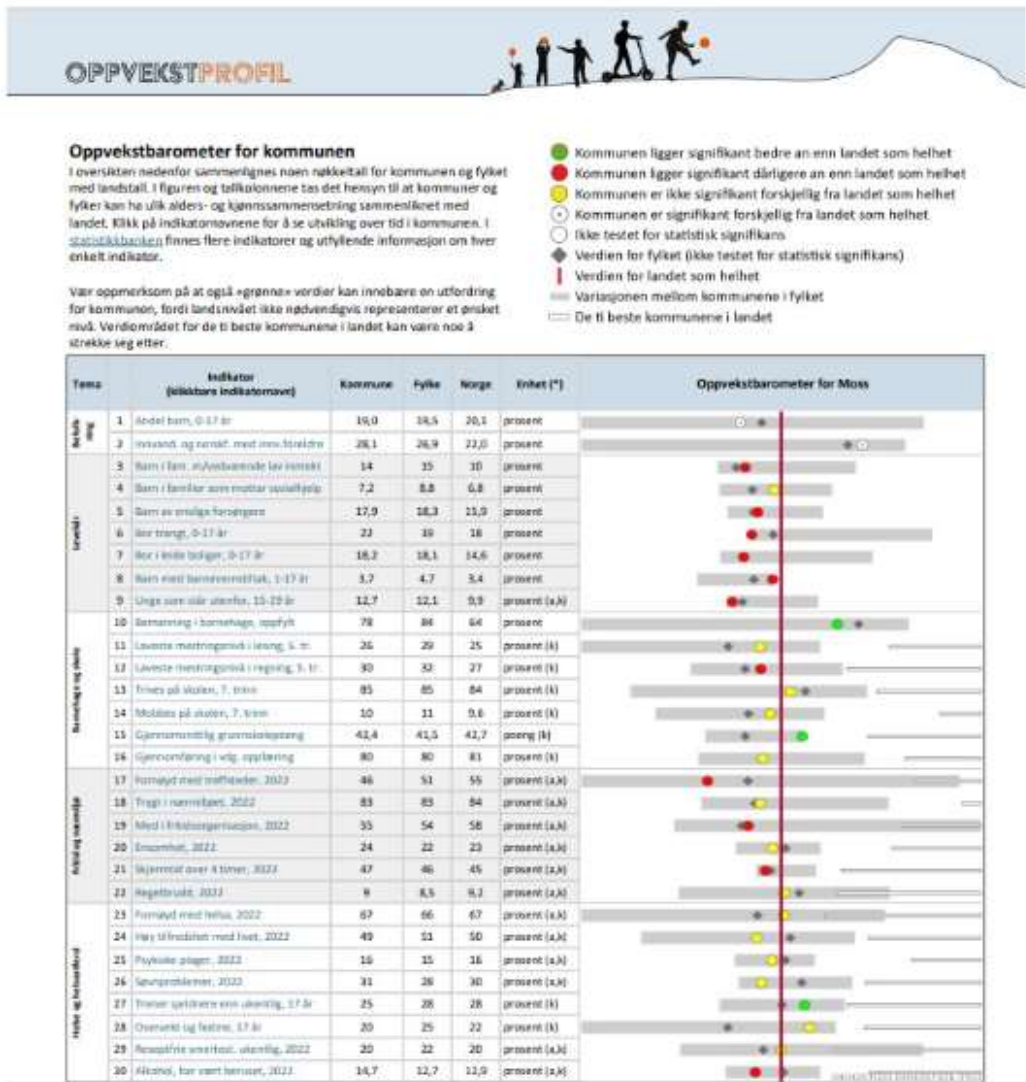
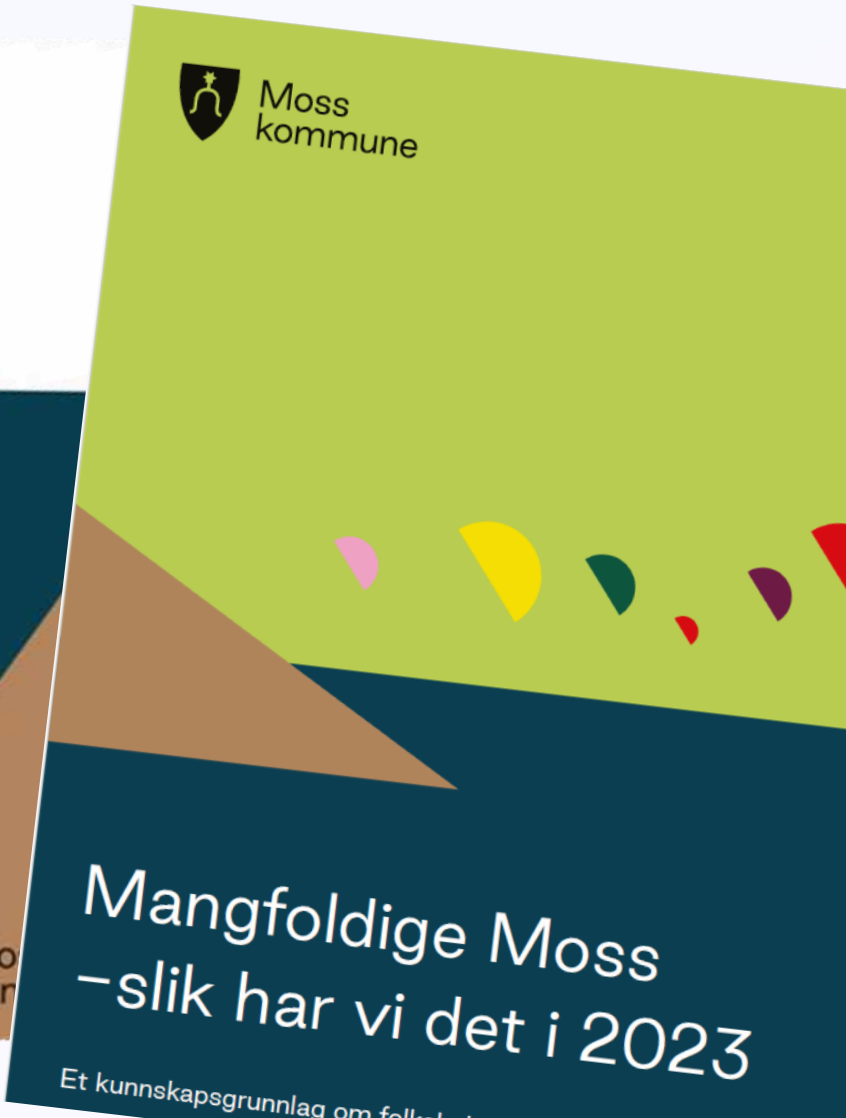
Moss ligger dårligere an enn landsgjennomsnittet for forventet levealder, psykisk helse og vedvarende lavinntekt.

Ujevne levekår

Inntekt, utdanning, arbeidsdeltakelse og helse er ujevnt fordelt, med større utfordringer i og rundt sentrumsområdet.

Mangfoldige Moss Levekårskartlegging 2024

Et kunnskapsgrunnlag

Hvordan har ungdommene det?

Livet er bra for 9 av 10!

9 av 10 sier at livet deres er bra.

Fornøyd med foreldrene

Fornøyd med foreldre sine.

Økt prøving av rusmidler

Flere har prøvd ulovlige rusmidler.

Mindre fornøyd med lokalmiljøet

Minde fornøyd med lokalmiljøet.

Sterke vennskapsbånd

Nesten 9 av 10 har en fortrolig venn.

Høy skoletilfredshet

Fornøyd med skolen – høyere enn landet

Helsebekymringer øker

Færre fornøyd med egen helse.

Ungdata 2025

Moss kommune

Hovedrapport for
ungdomstrinnet

På vei mot klimamålene

Målet vårt

60 % reduksjon i direkte utslipp innen 2030

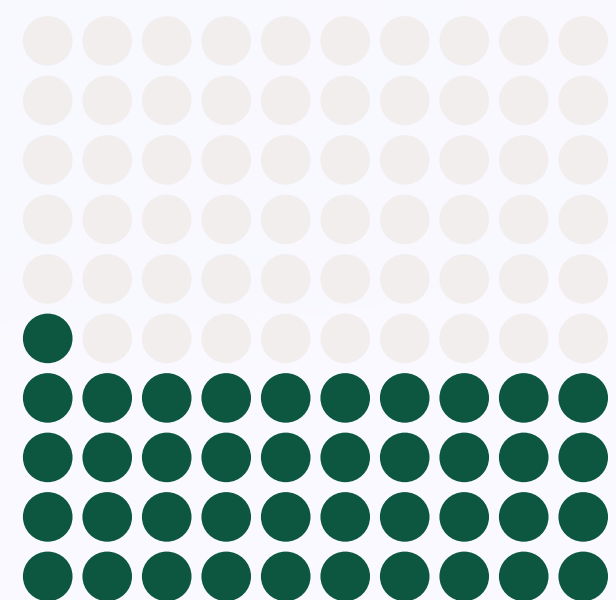
Fra 230 900 tonn CO₂ i 2016 til 92 400 tonn CO₂

Status 2023

40 % reduksjon oppnådd

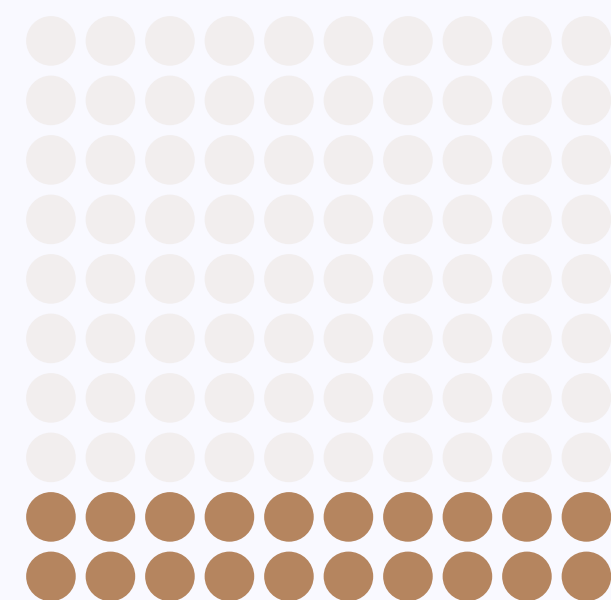
Vi har allerede gjort betydelige framskritt sammenlignet med 2016

Største utslipp i dag

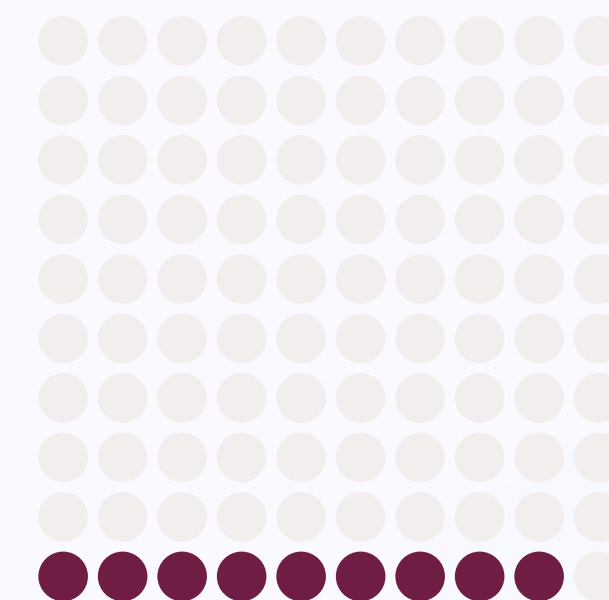
41 %

Veitrafikk

20 %

Sjøfart

9 %

Industri

❏ **Framskrivninger:** Med dagens tiltak når vi ca. 45–49 % reduksjon innen 2030. Vi er på rett vei, men må forsterke innsatsen og innføre nye tiltak for å nå vårt ambisiøse mål om 60 % reduksjon.

Klimakutt: Kommunen har noen direkte styringsmuligheter

Veitrafikk: Største utslippskilde (41 % i 2023)

Tiltak: parkeringspolitikk, sykkel/gåstrategi, kollektivtilrettelegging, elektrifisering, elektrifisering, mobilitetsplaner

Arealbruk og natur

Hindre nedbygging, redusere fremtidige klimatilpasningskostnader

Bygg og energi

Energieffektivitet og klimavennlige løsninger gir lavere driftskostnader

Kommunikasjon og medvirkning

Informasjon og innbyggerinvolvering sikrer gjennomføring

Vi kan prioritere tiltak som gir størst utslippskutt og samtidig styrker natur, helse og økonomi.

Brutto driftsutgifter per område

Moss
kommune

Kultur, oppvekst og aktivitet

Dette gjør vi:

- Styrke læringsmiljøet med trygg klasseledelse
- Språkkampanje og inkluderingsarbeid i skole og barnehage
- Utvidet samarbeid med Ungt Entreprenørskap
- Forebygge utenforskap med «Tettere på» og familiekontakter
- Bedre samhandling med portalen «Tidlig på!»
- Arbeidsrettet oppfølging med aktivitetsplikt, Jobbsjansen og kvalifiseringsprogram

Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet

Driftsbudsjett 2026

1,9 mrd

Foreslått budsjett

Total netto ramme for KOA i 2026

-41,8 mill

Nedtrekk 2026

Sammenlignet med 2025

-4,9 mill

Avvik per 2. tertial 2025

Utfordring som må håndteres

Åpen barnehage

Foreslås avviklet. Flere barn går nå i ordinær barnehage, og ressursene bør prioriteres mot grupper med behov for mer spesialiserte tiltak

Skolestruktur

Oppfølging av nedtrekk i skolestruktur innebærer reduksjon av ansatte, gjennomført i medvirkningsprosess med skolene og partene, tilpasset redusert elevtall

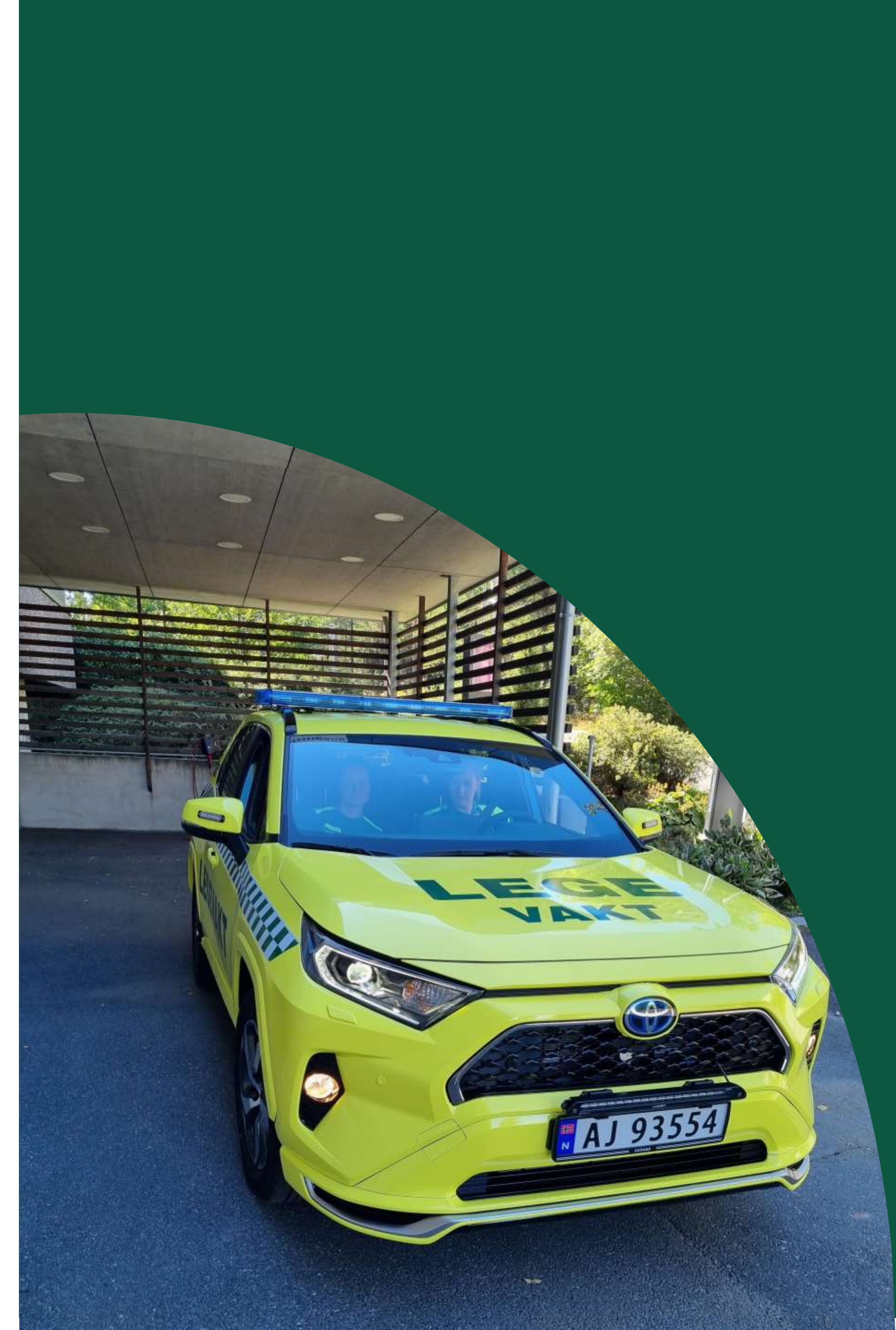
Oppfølging Agenda Kaupang rapport

I barnevern og NAV innebærer oppfølgingen styrket kostnadskontroll, økt bruk av lokale tiltak, bedre samhandling og mer arbeidsrettet oppfølging

Helse og mestring

Dette gjør vi:

- Fortsetter utviklingsarbeidet knyttet til omdømme og tillit med fokus på kvalitet i tjenestene
- Økt samhandling med frivilligheten og sivilsamfunnet
- Utvikler digitale løsninger, som digital hjemmesykepleie
- Videreutvikler lavterskel tilbud som Mossehjelpa, lavterskeltilbud i avdeling barn og unge og i virksomhet forebygging og rehabilitering.
- Øke andel i heltidsstillinger ved å pilotere ulike turnustiltak

Kommunalområde helse og mestring

Driftsbudsjett 2026

1,5 mrd

Foreslått budsjett

Netto ramme for HM i 2026

-55,9 mill

Nedtrekk 2026

Sammenlignet med 2025

-3,7 mill

Avvik etter 2.tertial 2025

Utfordring som må håndteres

Avvikle inn på tunet

Få søkere i rett alder – foreslås å ikke forlenge avtalen utover kontraktsperioden

Effektivisering og reduksjon i tjenestekjøp

Redusert bemanning dag og natt og reduksjon i eksterne kjøp

Effektivisering Mossehjelpa

Vakant årsverk tilsettes ikke

Avdeling barn og unge og ambulante tjenester samlokaliseres

Vi får bedre ressurs- og kompetanseutnyttelse

Omstilling

Det er prioritert midler i 2026 og 2027 som får innsparingseffekt fra 2028

Spesifisering av tidligere vedtak – Heldøgns omsorg og helsehus

Tall i hele tusen	2026	2027	2028	2029
Virksomhet heldøgns omsorg				
Jeløy				
Effektivisere bemannings- og kompetanseplan	-5 500	-5 500	-5 500	-5 500
Redusere driftskostnader	-500	-500	-500	-500
Virksomhet heldøgns omsorg				
Rygge				
Effektivisere bemannings- og kompetanseplan	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Reduksjon av nattevakter	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Effektivisering av drift	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Økt nærvær	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Virksomhet heldøgns omsorg				
Moss				
Effektivisere bemannings- og kompetanseplan	-2 750	-2 750	-2 750	-2 750
Reduksjon av nattevakter	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Reduksjon av lederstilling og støttefunksjon	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Effektivisering av drift	-250	-250	-250	-250
SUM	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000

Tall i hele tusen	2026	2027	2028	2029
Virksomhet helsehus				
Reduksjon av nattevakter	-900	-1 800	-1 800	-1 800
Reduksjon lederstilling	-800	-1 100	-1 100	-1 100
Reduksjon årsverk lege	-600	-600	-600	-600
SUM	-2 000	-3 500	-3 500	-3 500

Moss
kommune

Plan, miljø og teknikk

Dette gjør vi:

- Kunnskapsbaserte arealstrategier og planer
- Strategisk samarbeid om samferdsel
- Grunnlag for bypakke
- Effektiv saksbehandling

Kommunalområde plan, miljø og teknikk

Driftsbudsjett 2026

0,18 mrd

Foreslått budsjett
Total ramme for PMT i 2026

-4,3 mill

Nedtrekk 2026
Sammenlignet med 2025

0 mill

Avvik per 2. tertial 2025

Tiltak bekkerestaurering

Tidligere vedtatt bevilling tas ut i sin helhet

Redusert omfang tømming sandfang

Planlagt opptrapping reverseres

Rent Mossesund

Opprettholder prosjektet i 2026 og 2027

Endringer i betalingssatser

+3,5%

Vann

Normalgebyr for vann øker med 3,5 prosent.

+10,5%

Avløp

Normalgebyr for avløp øker med 10,5 prosent.

Ingen endring

Renovasjon

Normalgebyr for renovasjon for standard enebolig endres ikke

Stab organisasjon

Dette gjør vi:

- Sikre god økonomisk styring og internkontroll
- Lederutviklingsprogram og arbeidsgiverstrategi
- Arbeidsmiljø og sykefravær, samt kompetansemobilisering
- Ta i bruk nytt kompetansestyringssystem KS Kunnskap
- Økt bruk av digitale verktøy, prosesser, organisasjonskultur og bidra til nyskaping av tjenester.

Stab

Driftsbudsjett 2026

0,36 mrd

Foreslått budsjett

Total ramme for stab i 2026

-3,2 mill

Nedtrekk 2026

Sammenlignet med 2025

+1,5 mill

Prognose 2025

Reduksjon i antall representanter og hovedutvalg

Reduksjon i antall representanter i kommunestyret, formannskapet og hovedutvalgene

Kirkelig Fellesråd

I overføringslinjen er økte investeringer i 2026 hensyntatt

Investeringsprogram 2026-2029

Forslag til investeringsprogram er innenfor rammen på **1,5 milliarder kroner**

Store investeringer

- Ny legevakt
- Lokaler avlastningstilbud barn og unge
- Skolestruktur
- Teknisk infrastruktur
- Kommunale tiltak utløst av utbygging
- Nøkkeland svømmehall
- Mossehallen svømmehall

Oppsummering

Utfordringer

- Stram økonomi krever tøffe prioriteringer
- Demografisk press på helse og omsorg
- Kontroll på drift, men må bruke fond i 2026
- Nedtrekk: 33,6 mill (2026) → 158 mill (2029)

🎯 Mål & Strategi

- Langsiktig økonomisk styring for bærekraft
- Mål 2029:
 - 1,75 % for netto driftsresultat
 - 7 % i disposisjonsfond

☰ Tiltak & Investeringer

- Omstilling i tjenestene:
 - Digitalisering
 - Effektivisere
 - Flere i arbeid
- Investeringsramme: 1,5 mrd. (Legevakt, Sørtun, skole, Nøkkeland, Mossehallen)

Moss
kommune

Fremdriftsplan

- 31.10: kommunedirektørens forslag til økonomiplan 2026-2029
- 18.11: frist for spørsmål til økonomiplan
- 21.11: målsetting at alle spørsmål er besvart
- 27.11: formannskapets behandling av økonomiplan
- 09.12: frist for spørsmål til økonomiplan
- 16.12: kommunestyrets behandling av økonomiplan

Moss
kommune

Kontaktinformasjon

- konstituert kommunedirektør Silje Hobbel:
- silje.hobbel@moss.kommune.no
- økonomisjef Mikal Johansen:
mikal.johansen@moss.kommune.no
- pressevakt:
 - epost: web@moss.kommune.no
 - telefon: 969 47 837 (ikke SMS)

